

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Газети Львівської“.

Передплата у Львові в Адміністрації „Газети Львівської“ і в ц. к. Староствах на провінції:

на цілий рік зр. 2.40
на пів року зр. 1.20
на чверть року „ — 60
місячно „ — 20
Поодинокое число 1 кр.

З поштовою пересилкою:

на цілий рік зр. 5.40
на пів року зр. 2.70
на чверть року зр. 1.35
місячно „ — 45
Поодинокое число 3 кр

Виходить у Львові по днях (крім неділей і свят. свят.) о 5-ій годині по полудні.

Редакція і Адміністрація: ухеця Чарнецького ч. 6.

Листьма приймають ся лиш франковей.

Рукписи звертають ся лиш на окреме жаданя і ва зложенем силате поштової.

Рекламацні незача-тани відсилати поштової.

Апостольське посланіє Сьв. Отця.

Князям і народам світа

Папа Лев XIII

поздоровлене і мир во Господі

(Конєць.)

Зачинаємо від того, що відносить ся до достоїнства і призначеня Церкви. Церков відискала би наново почесне місце, яке їй належить ся — і свободна, поважана, ішла би своєю дорогою, розсїваючи довкола себе ласку і правду. Для суспільности вийшли би з того як найкрасші наслідки; бо Церков, установленна Богом для науки і веденя людского роду, може успішнійше, ніж хто инший, найбільші переміни часів обернути на добро загальне, рішити по правді найбільше замотані справи, розширити панованє права і справедливости, тих найпевніших основ суспільности.

Відтак зближали би ся народи до себе, що тає дуже пожадане в наших часах, щоби усунути грізну війну. Маємо перед очима положене Європи. Вже довгі літа жиемо мирно більше на око, як справді. Томлені взаїмними підозріннями, всі майже народи пригтовляють ся до війни на перемоги. Молодіж, сей вік нерозважний, мусить здалека від рад і указок батьківських, жити в небезпечнім вирі войсковім. Сильну молодіж відриває ся від праць на полях, від благородних наук і штук, і віддає ся єї на довгі літа до военного ремесла. Звідси

ті величезні видатки і вичерпанє публичного скарбу; звідси то пагубний замах на багатство народів і життя приватного, і всі дійшли до того, що не можуть довше терпіти сей оружний мир. Чи-ж то природний стан суспільности? Годі вийти з тої кризи і вступити в еру правдивого мира без добродійного посередництва Ісуса Христа. Бо до придавленя амбіції, захланности, духа спорів, того потрійного огнища, при котрім звичайно запалюють ся війни, нічо не помагає більше, як християнські чесноти, а передовсім справедливість. Коли хочемо, щоби поважали право людий і не нарушали угод; коли хочемо, щоби всі добродійства братерства стали трітими, то нехай всі вірять в ту правду, що справедливість виховує народи.

На виї віднова, про котру говоримо, дала би публичній безпецї певнішу і сильнішу поруку, як єї можуть дати закони і оружна сила. Всі бачуть, як з кожним днем більше небезпечність, що грозить житю обивателів і мирови держав; а хто би ще міг сумнівати ся, чи є сторонництва, що мають на цілі переверот і упадок суспільностей, тому певно численні сграшні замахы мусїли отворити очи. Нині йде о дві справи: о соціальну і політичну, а одна і друга без сумніву дуже поважна. Щоби їх мудро і справедливо рішити, хоч похвалити треба студії, розпорядженя, всеж таки нічо не дорівнує вірі християнській, що в душі народу будить почутє обовязку і додає відваги до сповненя єго. В тім то дусї не дуже давно обговорювали Ми докладно справу соціальну, опираючись на основах Евангелія і рівночасно на основах здорового розуму.

Що-до справи політичної, то щоби погодити свободу з властїю, дві річи, котрі в теорії нераз мішають ся, а в практиці роздвоє незмїрно, християнська наука має чудесні дані. Бо скоро риз поставити ся ту неоспориму засаду, що яка-б і не була форма правительства, властє походить від Бога, то розсудок зараз замїчає, що одні мають право розказувати, а другі мають обовязок слухати. Варочім той послух не зневажає достоїнства людского, коли ту радше слухає ся Бога, ніж людий, і коли Господь найострійший свій суд заховує на тих, що розказують, если не репрезентують єго властї відповідно до права і справедливости. З другої сторони індивідуальна свобода не може бути нікому ані підозріла, ані ненавистна. Бо коли она зовсім невинна, то не віддалить від річий правих, справедливих, згідних з публичним спокоем. Вкінци, коли зважимо, що Церков може вдїяти, яко мати і посередничка народів і властї, покликана, щоби одних і других спомогати своєю повагою і своїми радамі, зрозуміємо небавом, яка то важна річ, щоби всі народи в справі християнської віри мали одно чувтво і одну думку.

Коли про се думаємо і з цілої душі того бажаємо, здалека передвиджуємо, який лад настав би на цілім світі, а не находимо нічого милїйшого над огляданє пожитків, які би з того вийшли. Тільки думкою й подумати о тім можна, як нагло в кождім народі настало би змаганє до всего, що величне і добре, коли-б настали свободні і спокійні часи, науки мали змогу розвивати ся, а крім того більшали числом, закладані по християнськи після наших рад, союзи рільників, ремісників, промисловців,

19)

Матїй Сандорф.

(Повість Юлія Верна).

(Дальше).

Скоро лиш двері замкнули ся, розглянулись Матїй Сандорф і Стефан Баторий по комнаті, в котрій їх рибак спершу приняв. Була то найбільша комната на цілу хату, а чистенька в нїй обетава давала доказ, що господиня знає всему лад і красу.

— Перш усего вам би поповісти — сказав Андрїй Феррато.

— Ой коби! Ми вже ледви дихаємо, такі голодні — відповів граф Сандорф. Від дванадцяти годин ми нічоґісенько й в губах не мали.

— Чуєш, Марія? — відозвав ся рибак.

Марія вмить накрила стіл білою скатертю та внесла трохи вудженни, сушену рибу, хлїб та фляшку домородного вина і винограду, а відтак ще й поставила на стіл дві склянки і два тарелі. В комнаті світив ся „веліопе“, то єсть, каганець з оливою і трома гнотами.

Граф Сандорф і Стефан Баторий присїли ся зараз до стола; вже сил не мали, такі були голодні.

— А ви не сїдаєте? — спитали они рибак.

— Ми вже вечеряли — відповів Андрїй Феррато.

— Оба зголоднілі, ба ні, такі набирали повні роти не чекаючи, аж їх будуть просити,

та змітали всі стравы одна по другій, котрі їм подано з щирим серцем. Але хоч і їли, то все-таки не спускали з ока рибак, єго доньки та сина, що сидїли в куті і дивили ся на них, але ані словом до них не відзивали ся.

Андрїєви Ферратови могло бути сорок і два літ; він виглядав поважно а може навіть і сумовито; єго обгоріле лице з чорними, живими очима, проявляло виразнєї черти. Одїж мав на собі таку, яку носять рибакы над Адрийським морем, а під нею можна було догадувати ся здоровенного, жилястого тіла.

Марія, що ростом і поставою нагадувала рибакowi єго покійну жінку, була високого росту, хорошої статї і не так ніжна як красна; очи у неї світили ся, волосє мала бруняве, а личко більше як румяне, нагадуюче єї походженє з корсиканської крови. Призвичаєна вже з малку сповняти поважно свої обовязки, проявляла своїми рухами та своєю поставою спокій розважної натури. Все в нїй вказувало на енергію, котрої би їй ніколи не забракло, хоч би она й не знати в якім знайшла ся положеню. Вже не один з молодих рибаків в тамошних сторонах сватав ся до неї, але їй досї й не в голові було віддавати ся. Жила цілим житєм лиш для свого батька та для братчика, котрого дуже любила.

Людіжкі ¹⁾ знов був сьміливий хлопчина, уважний і охочий до роботи та навик вже був до життя на мори. Він ходив бувало з Андрїєм Ферратом на рибу, або нераз таки простоволо-

сий їздив з ним серед бурі та вихрив, коли треба було проводити кораблі. Можна було сподівати ся, що він виросте на сильного, здоровенного і відважного та сьмілого мужчину, котрий не злякає ся ніяких бур та невгодин. Він любив свого батька, а без сестрички таки й не міг жити.

Граф Сандорф приглядав ся добре тим троїткою людинам, сполученим з собою так щирою любовю. Вже не сумнівав ся, що знайшов ся серед честних людий, перед котрима міг звірити ся.

Коли они повечеряли, встав Андрїй Феррато і підійшов до графа.

— Лягайте спати, панове! — сказав він спокійно. — Ніхто й не догадує ся, що ви тут ночуєте. Завтра розважимо, що дальше робити.

— Ні, Андрїю! — відповів Матїй Сандорф. Ми вже покріпили ся і прийшли знову трохи до сил; підемо звідси, бо коли будемо у вас перебувати, то буде для вас і для вашої родини дуже небезпечно.

— Таки підемо собі — додав Стефан Баторий. — Нехай Господь Бог заплатить вам сторицею за то, що ви для нас зробили.

— Ні, таки конче лягайте спати! — відповів рибак. Сего вечера стережуть ціле побережє. Всі порти наказано позамикати. Сеї ночі не дасть ся нічого вдїяти.

— Та нехай вже й так буде, як кажете! — відповів Матїй Сандорф.

— Таки так кажу!

— Ще одно вас питаю ся: Від коли пішла тут чутка, що ми повтікали?

¹⁾ Людіжкі.

котрі тим самим здержали би хищу лихву і розширили би поле для позитивної праці.

Наче прибуваючий потік плили би ті добродійні наслідки, зовсім недержувані границями народів добре вихованих і освічених. Треба-ж бо замітити — о чім з початку була мова — що тьма-тьменна народів жде вже цілими століттями на світло правди і цивілізації. Се зрозуміле, що що-до вічного спасення людскости премудрі наміри предвічного Бога сягають так далеко, що ми того поняття не можемо; коли-ж мимо того є ще на широкім світі нещасні забобони, то вина того паде в значній частині на спори віроісповідні. Бо о скільки розум може збагнути зі всіх пригод, то справді може дійти до висновку, що Господь дав Європі післяництво, християнську цивілізацію народів ширити помалу по всіх краях. Початки і поступи такого то діла, зділані трудом давніших віків, змагали до щасливого розвою, коли нагло в 16-ім столітті настала незгода. Диспути і спори розірвали світ християнський; борби і війни знищили силу Європи; апостольські виправи відчули наслідки жалких часів. Доки є причини незгоди, доти людські обичаї і нерозумні обряди держать на припоні значну частину населення землі. Отже всі з рівним одушевленням берім ся привертати стародавню згоду для спільного добра. Нинішні часи найвідповідніші, если має згода вернути, а добродійство християнської мудрости буйно розвинути ся, бо чувство братства всіх людей ніколи не запускало глибокого коріння в серцях, ніяка доба не бачила чоловіка, що шукав би пильніше ближніх, як доба теперішня.

Незмірні суть пляхи на суші і морі, вкриті кораблями і возами, що гонять з непоятною шкоростю, а те все знаменито позваляє не лиш робити купецкі інтереси, заспокоювати цікавість, але також розсвітити довкола слово Боже від сходу сонця до заходу.

Ми то бачимо, якого довгого і тяжкого труда треба, щоби вернув розсудок, як собі бажаємо; а мабуть і таких немало, що по їх думці нас зводить надія, що глядаємо того, чого радше бажати можна, ніж сподівати ся та ождати. Але ми всяку надію і всю віраду покладаємо на Спасителя роду людського Ісуса Христа, а добре се тямимо, чого давно і в яких розмірах доказала „манія Хреста“ і его пророцтва, коли зачудувала і засоромила

мудрість світа сего. — А особливо просимо володарів і управителів держав, нехай з гордяньського розвагою і вірною дбалостію о народи, опінять по правді наші ради, нехай підпруть їх своєю повагою і ласкою. Хоч би тільки частина бажаних позитивів мала прийти, все-ж було би то немале добродійство тепер, коли так все паде, коли нарікане на теперішні часи іде в парі з тривоною о будуччину.

Остатні літа минушого віку лишили Європу знищену нещастями і розбурхану переворотами. Чому-ж би сей вік, що вже доходить до кінця, не мав противно передати людському родови в спадщині ворожби згоди з надією на найбільші добра, що їх принесе єдність християнської віри?

Коби бажанням нашим сприяв Бог, багатий милосердем! В Его силі часи і хвилі; нехай Він все ласкавіше дасть дозріти тій Божій обітниці Ісуса Христа: і буде одно стадо овець і один пастир.

Дано в Римі у св. Петра дня 20 червня 1894, року Епископства Нашого 17-ого.

Лев XIII, Папа.

Перегляд політичний.

Є. Вел. Цісар виїхав з Триденту, де відвидів військо, виставу краєву і т. п., дня 3 с. м. до Мадонна ді Кампіліо, пращаний гримкими окликами. На аудієнції, уділений тирольському Виділови краєвому виповів Монарх бажане, щоби Сойм тирольський на найближшій сесії прийняв новелу до закона о обороні краєвій, тим більше, що сей закон вложити на Тироль лиш такий тягар, який носять вже всі інші краї Монархії.

В Прешбургу минушої п'ятниці відбуло ся віче католиків. Було всіх з 8000. Ухвалили просити Цісаря, щоби не затвердив закона о вінчанях цивільних, — і завести агітацію за справедливим розділом права вибираня.

Ніч минула без всякої пригоди. Рибак виходив ще кілька разів з хати, але не видів нічого підозріного.

На другий день, а то було 18 червня, пішов Андрій Феррато, коли ще его гості спали, аж до міста та на портові греблі, щоби там дещо провідати. Місяцями стояли люди громадками та щось собі розповідали. О нічим так не говорили, як о тих плякатах, що їх досвіта розліплено по місті, а котрими подано до відомости втечу і загрозу та нагороду для тих, що зловили би втікачів. Люди гуторили, розповідали собі всілякі новини, та повтаряли всілякі поголоски без ніякого значіння. Ніхто не говорив о тім, щоби десь видів графа Сандорфа та его товариша коло міста. Але около десятої години, коли вахмайстер вернув з своїми жандармами з нічної патрулі, розійшлась чутка, що над берегом каналу Леме виділи якихсь двоє чужих людей. Перешукано за ними цілу околицю аж до міста, але нігде ані сліду. Годі було знати, де они поділи ся, куди пішли. А може їм удало ся дістатись аж над море та захопити тут якусь лодку і перебраться в якусь ипшу сторону Істрії, або може навіть аж поза австрійську границу? Все могло бути.

— От, бодай лишать ся тих п'ять тисяч ринських, що мав їх заплатити скарб державний — сказав хтось.

— Гроші здадуть ся на щось ліпшого, як платити за підлі доноси.

— Певно, коби лиш они утекли!

— Коби утекли? Куди ви взяли ся! Та-ж они вже давно на другім боці Адрийського моря і вже безпечні.

З отаких розмов, які заводили між собою селяни, робітники та міщани, постававши купками перед плякатами, виходило, що публичний голос ставав рішучо по стороні засу-

Новинки.

Львів дня 4 липня.

— Титул доктора філософії honoris causa одержав від львівського Університету і бувший Міністер просвіти барон Гавч.

— Презенту на місто Броди надав Впреосв. Митрополит після однозгідного рішення митроп. консисторії о. Ант. Долинському, дотеперішному парохви Яхторова.

— П. Андрій Павлиш, новоіменований нотар в Лютовисках, отвірає там свою канцелярію дня 15 липня.

— Зміна властителів. Кн. Людвик Радивия купив в Тернополі реальности: Ястшембского за 18.000 зр. і Звердлінга за 12.500 зр., де замешкає по відреставрованю, випроваджуючи ся в Загребелі, котру купив Чарковський-Голєвський. — Маєтність Підпилипе дотеперішна власність Охоцьких перейшла в руки Вольфа Штока за 30.000 зр. — Поплави, власність Сав. Соханикової купили Марк. і Єд. Шиманські за 22.500 зр.

— Стипендію в сумі сто зр. з фонда Арх. Гізелі надав „Народний дім“ у Львові учениці І. року семинарії учит. Ользі Даниловичівній. Крім того Вірі Трусевичівній і Марії Абрисовській, також ученицям семинарії, роздав запомоги по 25 зр.

— 3 Вистави. В неділю 1 с. м. попоудни Найд. Архикнязі Людвик Віктор і Леопольд Сальватор прибули на виставу, але бічним входом від кладовища стрійського, так що від разу найшли ся в відділі етнографічнім. Тут стрівув їх проф. Шухевич і опроваджував по навільнонах. Особливо в церкві гості оглядали подрібно останки старинної руєкої штуки і вступили до гуцульської хати, де розмавляли з різьбарями Шкрибляком і Магуричем. Шкрибляк грав на трембіті. При хаті наддністрянській Найд. Архикнязі задержали ся і розпитували проф. Шухевича о близні поясненя що-до села, з котрого та хата взята, і що-до повени, що навістила села. В етнографічнім навільноні Арх. Людвик Віктор дуже займив ся виробами Шкрибляків. Взагалі про етнографічний відділ Архикнязь висказав ся з найбільшим признанем. В відділі тім перебули Найд. Архикнязі

— Від нині рана. Але вас сиділо преці чотирох в пізнійській башні, а тут вас тепер лиш двоє. Третого кажуть, мають пустити на волю....

— Сарканього! — крикнув Матій Сандорф, котрого аж лють взяла і не міг вже витримати, коли почув се прокляте ім'я.

— А четвертого?... — спитав Стефан Баторий, але не мав вже відваги докінчити реченя.

— Четвертий ще живе — відповів на то Андрій Феррато. — Страчене его відложили на пізнійше.

— То він ще живе! — крикнув Стефан Баторий.

— Та так, — сказав на то Матій Сандорф іронічно — хоче зачекати, аж нас зловлять, щоби нам було якось веселіше разом вмирати.

— Маріє, — відозвав ся Андрій — заведи наших гостей задніми дверми до хатчини, що від обійстя, але без світла. Не треба, щоби сего вечера виділи там світло у вікні. Сама лягай також спати, а я та Люджі ще посидимо.

— Добре, тату, — відозвав ся хлопець.

— Ходіть за мною, панове — сказала молода дівчина.

Граф Сандорф і его товариш устиснули сердечно руку рибакowi. Пішли до тої хатчини і там застали два сінники, випхані добре шумилюною, та раді були, що набідувавшись тільки, будуть могли бодай тепер добре собі спочити.

Андрій Феррато виїшов тимчасом з своїм синком на двір. Хотів роздивити ся, чи не крутить ся хтось коло хати, на березі, або по тамтїм боці потоку. Не видів нікого. Втікачі могли отже спокійно спочивати аж до самого ранка.

джених — були за ними бодай славянські та італіянські жителі Істрії. Австрійські урядники не могли отже числити на то, що хтось із тих людей зробить донос. Але они й не занедбували нічого, щоби втікачів дістати знову в свої руки. Вся поліція і шкадрона жандармерії уганяла ся від самого досвітка по цілій околиці, а межі Ровінем, Пізіном і Триєстом обмінювали ся безустанно депеші.

О одинадцятій годині вернув Андрій Феррато домів і розповів новини, котрі скорше були добрі, як злі. Граф Сандорф і Стефан Баторий скінчили були якраз снідати в тій комнаті, де спали. Тих кілька годин сну, добрий поживок та старанність, з якою доглядала їх Марія, вернули їм назад їх давню силу.

— Що чувати, приятелю? — спитав граф Сандорф, коли увійшов Андрій Феррато і замкнув за собою двері.

— Мені видить ся, що бодай в сій хвилі не маєте чого бояти ся — відповів рибак.

— А що-ж говорять в місті? — спитав Стефан Баторий.

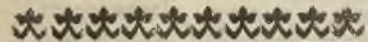
— Та говорять дійсно о якихсь двоє чужинцях, котрих виділи вчера рано, як они виходили на беріг каналу Леме.... А коли то про вас бесіда.... мої панове....

— Таки дійсно про нас — відповів Стефан Баторий. Нас видів якийсь чоловік, робітник із салін, і дав знати жандармам.

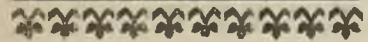
Они розповіли відтак Андрієви Ферратови все, що діяло ся в розваленим хуторі тогди, коли они були там сховали ся.

— А не знаєте, хто то той доносчик? — спитав Андрій, бо конче хотів знати.

— Ми его не виділи, лиш чули, як він розповідав — відповів Матій Сандорф.

На час вистави
значно знижені ціни
КОЛДРИ
по 3-50, 4, 5, 6, 7, 8 до
14 злр.
Колдри атласові
по 12-50 15, 18, 20 злр.
і вище.
Колдри на овечій вовні
без конкуренції найдешевше
поручає
Йосиф Шустер
Львів,
ул. Коперніка ч. 7. 43

Всі прибори
для аматорів і фахових фотографів
именно:
папір альбуміновий, целюїдиновий, течі, скла, хе-
мікалія найдешевше купити можна впрост у заступ-
ників фабрик найбільших
ГАМЕЛЬ І ФАЙГЕЛЬ
Львів, ул. Коперніка 21.

С. Кельсен у Відни

поручає

Кльосети з перепливом води і без того. — Рури кльосетові. — Каналові
пасади з патентовим замкненем. — Збірники на воду. — Комплетні уря-
дження купелеві. — Вентілятори. — Прибори до водотягів, як також
рури лянні і ковані. — Цомпи, фонтани і всякі арматури.

Заступники для Галичини і Буковини

Л ь в і в ГАМЕЛЬ І ФАЙГЕЛЬ Коперніка 21.

На жадане висилає ся каталогі.

ВІДЕНЬСКА ФАБРИКА АМАЛІІ

поручає

найновійше патентоване начинє кухонне з вні гальванічно нікльо-
ване, у внутрі повлечене чистою і дуже тревалою емалією.

До набутя у Івана Шумана у Львові

площа Бернардинська і у всіх більших торговлях веліза.